

Tenk Önkormányzatának lapja
2013. december

Hazalátogatott a Bercsényi család

December 7-én a község vendége volt dr. Bercsényi Miklós és felesége Klárka, akik a Faluházban meséltek tenki kötődésükről és gazdag életükről, majd kötetlen beszélgetésen idézték fel a múltat és a régi ismeretségeket a szép számban megjelent helyiek körében. A dr. Bercsényi Miklóssal készült beszélgetés az 5. oldalon olvasható.

Karácsonyi köszöntő

Lassan elmúlik az év, ilyenkor már az ünnepi készülődés szövi át a gondolatokat. Az időjárás téliesre fordulásával egyre inkább a szobában szeret tartózkodni az ember. Ilyenkor gyakran eszünkbe jutnak az elmúlt karácsonyok, a gyermekkori emlékek. Amikor még nem a csillogó-villogó méregdrága ajándékok jelentették a boldogságot, amikor a frissen kivágott fenyőfa illata egyet jelentett az izgatót várakozással. Várakozással, az ünnep várásával.

Próbáljuk meg felidézni a régi karácsonyok hangulatát és tegyünk meg mindent azért, hogy ez a karácsony olyan meghitt és békés legyen, amilyenre vágyunk. Tegyük ezt azért, hogy a gyermekeink érezhessék azt a hangulatot, amit mi érezhettünk gyermekkorunkban.

A szeretteink körében beszélgetéssel, egymásra figyeléssel eltöltött néhány nap egészen biztosan többet jelent majd, mint a tévében bemutatott filmek.

És ha az ünnepi asztaltól már örökre eltávozott valaki, gyűjtsünk egy szál gyertyát, az emlékezés gyertyáját, aminek a lángja segít az emlékezésben és az ünnep meghitté tételében.

Az év vége a számadás időszaka. Végiggondoljuk az elmúlt évet és tervez-

zük a jövőt. Nem volt könnyű év! Sok új feladattal és eddig közvetlenül nem tapasztalt környezeti csapással kellett szembenéznünk. Be kellett látnunk, hogy legjobb akaratumk ellenére is történhetnek olyan események, melyek képesek megváltoztatni az eddigi életünket. Ilyenkor válik még hangsúlyosabbá, hogy nincs fontosabb az egészségnél, a békességnél, az összefogásnál és a nyugalomnál.

Bizonyára nem lesz könnyű a hamarosan beköszöntő 2014-es esztendő sem. De megfelelő alázattal, tenni akarással és kitartással elindulhatunk azon az úton, amely oda vezet, amit szeretnénk elérni.

Meghitt, áldott karácsonyt, az új esztendőre jó egészséget, sikereket és békességet kívánok!

Szopkó Tamás, polgármester

A TARTALOMBÓL

A kultúra egy napja

Mit érne az életünk kultúra nélkül? A kultúra az a szépség, kellem, esztétika, amely a hétköznapi napokat színessé, ízessé, élhetővé teszi.

▶3. oldal

Béke pacit hoztak

A kicsik nagy örömeire az új bútorral berendezett könyvtárnak egy béke pacit ajándékoztak, jelezve, hogy a játék és a tanulás jól kiegészítik egymást.

▶4. oldal

Egy tucat esztendő

Régóta vártunk egy színvonalas bűnügyi-történelmi regény megjelenésére, amely szűkebb környezetünkben, Egerben játszódik.

▶8. oldal

Karácsonyi gondolatok

A karácsony a fölfelé nézés ünnepe, amikor földi rohanásunk közepette megállít az Isten, hogy egy pár napon át felemeljük léleklében tekintetünket.

▶9. oldal

Lavotta mulatságai

Lavotta János nemcsak a mulatozást szerette, hanem nagy Don Juan volt, előtte szoknyában járó emberfiának nem sok nyugta maradt.

▶10. oldal

Angol nyelvtanfolyam indult

Községünkben a TÁMOP által finanszírozott, az Oxford Nyelviskola által szervezett angol tanfolyamon vehettek részt tizenketten augusztus végétől december 14-ig. A tanulni vágyók heti 10 órában aktívan és lelkesen foglalkoztak a nyelvvel, s mindannyian sikeres vizsgát tettek. Nagyon jó lehetőség volt ez arra, hogy felelevenítsük a régebben tanult dolgokat,

képezzük magunkat, s persze sikerélményhez is jussunk. Ezáltal szeretnénk megköszönni mindazoknak, akik ezt lehetővé tették. A tanfolyamra a felvehető létszámnál többen is jelentkeztek, így bízunk benne, hogy lesz lehetőség a következő évben is indítani egy újabb csoportot.

■ *Racsekne Csapó Csilla*

Fiatalok köszöntötték az időseket. A megújult könyvtár átadása előtt tenki gyermekek és fiatalok műsorral köszöntötték a községben élő nagymamákat és nagypapákat az idősek világnapján. A majorette-csoport, az iskolások (képünkön) és az óvodások műsora után a Vocalissimo kamarakórus adott színvonalas hangversenyt. Az együttléti megható pillanata volt, amikor az óvodások apró ajándékkal kedveskedek minden jelenlévőnek.

Elkészült az Erdőtelek és az M3-as autópálya közötti útszakasz

December 5-én Szabó Zsolt Heves megyei útügyi miniszteri biztos, országgyűlési képviselő, Hatvan polgármestere tartott beszámolót a „Nyomvályúk és felületi egyenetlenségek megszüntetését célzó, közlekedésbiztonságot, fenntarthatóságot és térségi elérhetőséget javító program az országos közúthálózaton” elnevezésű fejlesztési projekt részét képező Kápolna-Tenk összekötő út 2,85 kilométeres szakaszának felújítási munkálatainak befejezéséről.

Elhangzott, hogy 2014 tavaszán elkészül a 31-es főút Dormánd-Heves közötti szakasza is, ezzel megszűnik az az évek óta fennálló kedvezőtlen állapot, amely Tenk lakosságát közvetlenül érintette. Az autóval közlekedőknek nem kell a kátyúk okozta defektől, tengelytöréstől tartani, az út mellett lakók pedig nem fogják érezni és hallani a kátyús úton zörgő, ablakot rezegtető kamionokat.

Megérkezett a Mikulás

Idén községünkbe néhány nappal korábban, november 29-én, pénteken érkezett meg a Mikulás.

A Faluházban a Magyar Vöröskereszt Heves Megyei Szervezet által szervezett családi délutánnal együtt érdekes és szórakoztató gyermekprogramokat követően került sor a gyermekek által várt eseményre.

Délután kézműves foglalkozáson, gyermekeknek szóló előadáson, mézkestolással egybekötött teázáson vehettek részt a jelenlévő

gyerekek. A program zárásaként kopogott be a Mikulás a krampuszával és osztotta ki az önkormányzat mikuláscsomagját.

Elkészült az urnafal, megszépült a ravatalozó

A ravatalozó felújítására, urnafal építésére és a temető tereprendezésére nyert pályázat fontos állomásához érkezett.

Soós Tamás plébános Mindenszentek napján megszentelte a felújított ravatalozót és az újonnan épített urnafalat.

A tereprendezés is megtörtént, azokon a részeken, ahol jól láthatóan évek, évtizedek óta nem gondozták a sírokat, a sírkövek felszedésre kerültek, és a temetőnek egy részén kerülnek elhelyezésre.

A parkoló felőli részű kialakításán túl térből belső utak kerülnek kiépítésre a sírok sorai között, ahol a tér azt megengedi. A kerítés is készen van már a parkoló felől is, a kapuk elhelyezése tavasszal történik.

A nemesi családok sírkertjei melletti gyalogos feljáró is térkövezésre kerül. A munkálatok elkészültével fák telepítése történik a kerítésekkel párhuzamosan,

illetve padok kerülnek elhelyezésre. A tereprendezéssel elértük, hogy évtizedekre tudunk úgy helyet biztosítani a sírhelyekre, hogy nem kell újra, meghatározott időnként megváltani a szeretteik sírját.

Az urnafal helyét úgy határoztuk meg, hogy a most felépült mellett továbbiak kialakítására is lehetőség van. ■

A kultúra egy napja

Január 22-én, nemzeti Himnuszunk befejezésének napján ünnepeljük a magyar kultúrát. Egyetlen nap az évben, amely hangsúlyosan szellemi értékeinkről szól.

Az utóbbi időkben egyre többször halljuk az évtizedekkel ezelőtt belénk rögzült mondatot: a lét határozza meg tudatot. Való igaz, üres zsebbel, korgó gyomorral nehéz élvezni a filmművészet remekeit, az irodalom gyöngyszemeit. Ám mi történne akkor, ha zsebünk, hasunk tele lenne, ám az életünkből hiányozna a kultúra?

Szépnek látnánk-e templomainkat, ha nem díszítenék azokat festmények, szobrok, faragványok? Ez a képzőművészet. Jól éreznénk-e magunkat, ha polcainkon nem lennének könyvek, az éjjeli szekrényen a Biblia? Ez az irodalom. Ízesnek találnánk-e az ebédet, ha a rádióból nem szólna vasárnap délben a nóta? Ez a zene. Tudnánk-e jól mulatni egy lakodalomban, ha nem lenne tánc? Ez a táncművészet.

A kultúra az élet sója. Az a szépség, kellem, esztétika, amely a hétköznapokat színessé, ízessé, élhetővé teszi. Mely nélkül szürke lenne az ünnep, unalmas a hétköznap.

Jó lenne nem csak ezen az egyetlen napon gondolni erre... (szu. ri.)

Csicsergőben járt a COOP Mikulás

A COOP Mikulás hátizsákot, mesekönyvet és plüsskutyát hozott a tenki gyerekeknek december elején. A különleges lehetőségre a tenki COOP Áruház vezetője hívta fel a szülőket és az óvodai dolgozók figyelmét, akik a gyermekekkel megbeszélve elhatározták, hogy részt vesznek a pályázaton.

Szorgalmasan gyűjteni kezdték a COOP emblémákat, amelyekből négy ötletes alkotást készítettek a nagycsoportosok. Munkájukat siker koronázta, hiszen bekerültek az ország húsz legjobban teljesítő óvodája közé. ■

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Bursa Hungarica pályázat

Tenk Község Önkormányzatának képviselő-testülete döntött a Bursa Hungarica Ösztöndíjprogramra érkezett pályázatokról. A beérkezett pályázatok alapján 16, felsőfokú oktatásban résztvevő fiatal részesül támogatásban.

Arany János Ösztöndíjprogram

A 2013-2014. tanévre vonatkozóan négy, jelenleg 8. osztályos általános iskolai tanuló esetében támogatja az önkormányzat, hogy középiskolai felvételiük esetén az Arany János Ösztöndíjprogramban részt vegyenek.

Szociális tűzifa igénylése

Az igényléssel kapcsolatos KÉRELEM nyomtatványt és VAGYONNYILATKOZAT-ot 2013. december 18-tól lehet a Községházán átvenni, vagy a honlapról (www.tenki.hu/hasznos információk/nyomtatványok letöltése) letölteni.

Béke pacit kapott a könyvtár

– Az akarat és a szándék találkozott, s ennek köszönhetően új bútorokkal, berendezéssel szépült meg a könyvtár – mondta Szopkó Tamás polgármester azon az ünnepségen, ahol a község idős lakosainak köszöntése után átadták a megújult könyvtárat. – A mi elképzeléseinkkel, hogy élet költözzön a Faluházba, s az emberek szívesen bejárjanak ide, találkozott a Bródy Sándor megyei könyvtár elképzelése a bútorzat megújítására. Mostantól öt hónapon át két fiatal a kulturális munkaprogram keretében gondoskodik arról, hogy havonta legalább egy kiemelkedő rendezvény legyen itt a kiscsoportos klubok mellett. Az angol nyelvtanfolyamra 12 helybeli iratkozott be, s a heti háromszori nyitva tartás helyett minden délután felkereshető és használható lesz a könyvtár. Szeretnénk, ha az internet csak

a tájékozódást szolgálja, a valódi tudást, az olvasás élményét a könyvek jelentenek.

Az eseményen Tózsér Istvánné könyvtárigazgató kiemelte, amikor egy könyv megszületik, azt ketten alkotják: az író és az olvasó. Minden könyv elolvasása egy új teremtés. Januártól a megyei könyvtár 70 településre visz könyveket, ezzel is népszerűsítve az olvasás élményét. Külön hangsúlyt helyeznek a

gyermekekre, akiket gyermeksarokkal csalogatnak a könyvek birodalmába.

A kicsik nagy örömeire az új bútorral berendezett könyvtárnak egy béke pacit ajándékozott az igazgató, ezzel is jelezve, hogy a játék és a tanulás jól kiegészítik egymást.

Az eseményen jelen volt Szabó Zsolt országgyűlési képviselő is, aki szintén nem jött üres kézzel. Bejelentette, hamarosan elkezdődik az erdőtelki út felújítása, jövő áprilisban pedig a Hevest Dormánddal összekötő út javítása.

– Mindig jó érzés látni, hogy egy település fejlődik. Legyenek büszkéek minden olyan dologra, beruházásra, amely ezt a községet gyarapítja. A magyar vidék ezekre a gyökerekre épül, mindnyájunk számára fontos, hogy a lakosok jól érezzék itt magukat – mondta a honatya. ■

Programok a Faluházban

Amint azt a könyvtár átadásakor is ígértük, ősztől igyekszünk még több programot, lehetőséget biztosítani a Faluházban, hogy a lakosság tartalmasan szórakozhasson, kapcsolódhasson.

Az eddig is megszokott programok ezután is folynak, aerobik, modern táncoktatás, a mazzorett csoport próbái mellett rendszeresen az árusítások, termékbemutatók.

Olyan programokat, beszélgetéseket tervezünk, melyek a lakosság körében érdeklődésre számítanak.

December 2-től a Nemzeti Művelődési Intézet közreműködésével 5 hónapon keresztül 2 dolgozó segíti a programok szervezését, lebonyolítását.

Ettől az időponttól kezdve a Könyvtár hétfőtől szombatig tart nyitva a következő rend szerint:

Hétfő: 14⁰⁰ – 18⁰⁰ Kedd: 14⁰⁰ – 18⁰⁰
Szerda: 14⁰⁰ – 18⁰⁰ Csütörtök: 14⁰⁰ – 18⁰⁰
Péntek: 13⁰⁰ – 18⁰⁰ Szombat: 14⁰⁰ – 18⁰⁰

A könyvkölcsönzésen kívül lehetőség van folyóiratok olvasására, beszélgetésre, de elsősorban a gyerekeknek kézműves foglalkozást és más érdekes programokat szervezünk.

Márton napi huncutságok hagymás libazsíros kenyérral

November 9-én este Márton-napi Huncutságok címmel szórakoztató délutánt rendeztünk. Családi kézműves délutánon készítették a gyerekek a szülőkkel és pedagógusokkal azokat a lámpásokat, melyekkel az iskolából és az óvodából a Faluház előtti térre sétáltak, ahol világító léggömböket engedtek az ég felé.

A szabadtéri táncház után stílusosan libás ételeket kóstolhattak a vendégek, volt ludas-kása, libazsíros kenyér, libatepertő, libamájkrémes kenyér hagymával. A kóstoló után kezdődött a hevesi Blaha Színkör „Szerelem kell, és kész!” című előadása, amely telt ház előtt zajlott. Az előadást követően közönségtalálkozón beszélgethettek a tenkiek a színészekkel.

A gyerekek sem maradtak szórakoztató program nélkül, a könyvtárban filmvetítésen kísérhették figyelemmel Lúdas Matyi történetét.

Ez a rendezvény is bebizonyította, hogy egy kis településen is szükség van a közösségi rendezvényekre, szükség van arra, hogy kulturált körülmények között szórakozhasson a lakosság. ■

A közösség túlélését a jövőben csak az összefogás biztosíthatja

Dr. Bercsényi Miklós ma is szívesen idézi vissza gyermekkoráélményeit

A szigorú és sokakban félelmet keltő pazonyi Elek János unokája, Bercsényi László fia, Miklós ma is szívesen tartózkodik Tenken és idézi fel ifjú- és gyermekkoráélményeit, melyek a faluhoz kötik. Élete a XX. század szimbóluma is lehetne.

A család a Szabolcs megyei Pazonyból származik, innen a nemesi előnév. Az ősök egyszerű vámszedők voltak, a Máramaros szigetről a Tiszán leúsztatott só után fizetendő vám fölött, mint állami javadalom örködték. Elek János fiatalkorában itt gazdálkodott 2500 hektáron, s miután feleségül vette unokahúgát, Elek Pálmát, a fiatalasszony pusztatenki javadalmán telepedtek meg.

– **Pazonyi Elek János híresen szigorú ember hírében állt. Érzett Ön ebből valamit unokaként?** – kérdeztük dr. Bercsényi Miklóst?

– Abban az időben mindenki kezét csókolt nagyapámnak, mi is – felelte a ma Egerben élő unoka. – Akinek kezét adott, annak meg is kellett azt csókolni. Rendkívüli hatalma volt a birtokon és erős ember hírében állt. Ezt onnan eredeztették, hogy ifjú korában két zsák búzával a vállán fel tudott menni a magtárba. Ez tekintélyt adott az embernek. Valóban tudott goromba is lenni. Egyszer a parádés kocsisa, Balogh Pali bácsi lebetegedett és egy új kocsis hajtott a lovat, amikor vadászni ment. Nem tetszett neki a stílusa, ezért úgy meglökte a kocsist, hogy az leesett a bakról.

– **Nehéz volt mellette?**

– Ezt mi nem így fogtuk fel. A kert végén állt a Pataki család kovácsműhelye. Nagyon szerettem ott tartózkodni, megtanultam lovat patkolni, ellestem a kovácsmesterség minden fortélyát. Amikor arra sétált nagyapám, a mester azonnal szólt: „Csapkodjátok az üllöt, hallja, hogy dolgozunk!” Ópapa, mert így hívtuk, csak úgy köszönt az embereknek: „Majszter, mi újság?”

– **Édesapja szintén katonás ember lehetett, hiszen katonatiszt volt...**

– Apám egy szűkszavú ember volt, na gy o n sok dolgot csak halála után, a naplójából tudtam meg róla.

H o r t h y M i k l ó s szárnysegédjeként

nem lehetett hivatali dolgokról beszélni, ráadásul 24-48 órás szolgálatot látott el. 1927-ben lett a kormányzó úr szárnysegédje, s ekkor kerültünk a Horthy család mellé.

– **Ez közvetlen ismeretséget is jelentett a családdal?**

– Ó, hogyne! A kormányzó úr a családjá tavasszal kiköltözött a gödöllői kastélyba, s őszig ott is maradtak. Ilyenkor mi is követtük őket. A gödöllői tartózkodások, amely a kormányzó családjának pihenését szolgálták, viszonylag kötetlenebb együttléteket biztosítottak. Az asszonyok tegeztek egymást, a kormányzónét is, hivatalos megszólítást csak vendégek jelenlétében alkalmaztak. A férfiak azonban magázták a nőket. Gyakran előfordult, hogy a tisztek feleségei együtt teniszeztek a Horthy család nőtagjaival, vagy lehozták a gramofont és táncoltak. A kormányzó úr nagyon szerette ezeket a kikapcsolódásokat.

– **Személyes élmény fűzi Önt a kormányzóhoz?**

– Több is. Egyszer elbújtunk az asztal alá, s lecsavartuk a gramofont. Amikor

ez már többször megisméltődött, s mi az asztal alatt kuncogtunk, egyszer csak benyúlt értünk egy tetovált kéz, s kikapott minket a terítő alól. A kormányzóé volt az a kéz. Csak annyit mondott apámnak: „Gyere csak ide Laci! Fogtam egy gazembert!” Később séta közben láttuk, hogy érkezik az autójával. Mi gyerekek elkezdtünk rohanni elé, s azt kiabáltuk: „kormányzó bácsi, kormányzó bácsi” – a nevelőnőnk legnagyobb meglepetésére. Ő felvett minket a szolgálati autójába, hazavitt, s leadott anyámnak. Anyám persze exkuzálta magát, de a kormányzónak természetes volt, hogy hazavitte a gyerekeket.

– **A háború aztán véget vetett ennek az idillnek...**

– Nagyon nehéz idők jöttek, az '50-es évekbe még börtönbe is kerültem, mert „szabotáltam a termelést.” Nógrád megyébe kerültem agronómusként, s azt találtam ki, hogy kukorica helyett őszi árpát vessünk, mert jobb a termés hozama. A vetőmag csak nagyon későn érkezett, amit már nem engedtem elvetni. Erre azt mondták, szabotálom a termelést. Az angol, francia és német nyelvtudásomnak köszönhetően aztán csak véget értek a nehéz évek. A külkereskedelemben helyezkedtem el, beutaztam az egész világot, Japántól az Egyesült Államokig, igaz, magánútlevelet csak 1988-ban kaptam. Fegyverhasználati engedélyem sem volt, mégis vadászhattam Szibériában.

– **Sikerült is lőnie?**

– Legszebb vadjaimat ott ejtettem, egy szibériai őzbakot és egy jávorszarvast. Ott tanítottak meg, hogyan kell farkasra vadászni. A jávorszarvas trófeát nagyon sajnálom, hogy ott maradt, csak a bőrét tudtam elhozni.

– **Mit üzen Tenk mai lakosainak?**

– Dolgozzanak többet, ne háborúzzanak, s fogjanak össze, mert csak az összefogás és a munka biztosíthatja a túlélést. Az a nemzet vagy közösség, amelyik ezt elfelejti, pusztulásra van ítélve!

■ **Szuromi Rita**

Jégtúra a befagyott és járható Tisza-tavon

Ha tartósan mínusz tíz fok alá süllyed a hőmérséklet, akkor van remény arra, hogy a Tisza-tavon biztonságos jégréteg képződjön. Ezekben a fagyos napokban hirdetik meg a jégtúrákat, amelyek páratlan élményt biztosítanak a természet kedvelőinek.

Egy vízfelület, legyen az egy tó, egészen más arcát mutatja, ha az ember gyalog merészkedik felületére, mint amikor a biztonságot adó csónakban lebeg. A jól megszokott tér- és idő érzékünk ilyenkor cserben hagy, úgy érezzük, egy teknő aljáról szemléljük a környezetet. Ráadásul lábunk alatt időnként a jég is megreccsen, a nádasok sejtelmesen susognak, vadak moccanását jelezve.

A Tisza-tó ilyenkor ismeretlen, de izgalmas arcát mutatja: jégbe fagyva

pihennek a kagylók, a hóban hagyott vadnyomok nyomolvasásra készítetik a túrázókat. A hóérzetünk sokkal hidegbbet mutat a valóságnál, a jég és a szél embert próbáló feladat elé állítja a kirándulót. A fejet, orrot, ujjakat különösképp védeni kell, nem árt a vízhatlan cipő és a szélvédő orkán sem.

A Tisza-tavi jégtúrák megfelelő időjárás esetén csak túravezetővel látogathatók! Ők azok, akik a csoportos indulás előtt végigjárják az útvonalat ellenőrizve a jég biztonságát. A híradások január végén, februárban jelzik az indulás napjait. Biztosítani kell a megfelelő öltözködést, mely semmiképp nem azonos egy erdei sétán viselhetővel. Az élmény azonban páratlan, megéri a rákészülést!

Magyar királyok rezidenciája: Gödöllő

Csupán három generáción át játszottak szerepet a magyar történelemben a Grassalkovichok, akik nevét páratlan építkezéseik máig őrzik. A dinasztia-alapító, I. Antal volt az, aki Mária Terézia leghűbb tisztviselőjeként a Magyar Kamara elnökeként az 1720-as évektől szorgalmazza a család gödöllői rezidenciának építését. E barokk kastélyban 1751-ben vendégül látta Mária Teréziát és kíséretét. A vendégsereg 20 ezer főt tett ki, akik közül hatezren rendszeresen a kastélyban étkeztek.

A Grassalkovich dinasztia kihalása után a reprezentáns épület a Monarchia uralkodóinak pihenő kastélya lett. Előbb Ferenc József és Erzsébet, rövid ideig IV. Károly és Zita királyné, utóbb a Horthy család használta nyaranta az épületet.

Kellemes téli program felkeresni a napjainkban is pompás épületet és kertjét, különösen, ha kulturális, zenei rendezvénynek ad otthont. Tenktől egy óra alatt Gödöllő elérhető, a kastélyban zajló aktuális eseményekről az interneten lehet tájékozódni. ■

Könyvsarok: Egy tucat esztendő

Molcz Fülöp fertálmester egy összezúzott emberi tetemet talált a város terén. Az áldozat Miklós, aki utolsó pillantásával talán a távolban húzódó Bükk lankáitól búcsúzott. Ez a haláleset szövevényes politikai, társadalmi szálak felfejtését indítja el a XVIII. század végi Egerben, ott, ahol a püspöki székből Eszterházy Károly ül, a betegek állapota felett Markhot doktor őrökdi, az ország trónját pedig II. József, a kalapos király foglalja el.

Régóta vártunk egy színvonalas bűnügyi-történelmi regény megjelenésére, amely nem hazánk, vagy távoli országok eseményeit tárja elénk, hanem szűkebb kör-

nyezetünkben, Egerben játszódik. Ezt a hiányt pótolta a fiatal orvos, dr. Maszárovits Zoltán, aki írói álnevén, Muhary Zalán néven adta közre első regényét, az Egy tucat esztendőt.

A barokk Egerben játszódó történet tökéletesen beillik a bűnügyi és történelmi regények sorozatába. Izgalmas, rövid fejezetek sodró lendülettel repítik tovább az olvasót a cselekmények sűrűjében, miközben feltáru előtünk egy távoli világ, melynek köveit, utcáit ma is naponta rójuk.

Érdeemes megismerni a fiatal egri szerző munkáját és nyomon követni írói pályafutásának alakulását! ■

Karácsonyi gondolatok

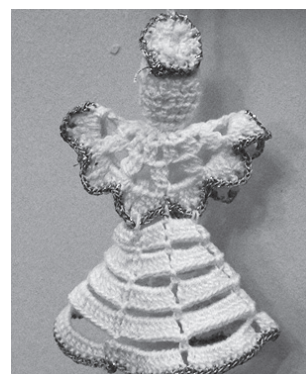
Benda Lászlóné

Ivádi Józsefné

Kiskartali Kálmánné

Tóth Albinné

Amikor Jézus megszületett a júdeai Betlehemben Heródes király idejében, íme, bölcsek érkeztek napkeletről Jeruzsálembe, és ezt kérdezték: "Hol van a zsidók királya, aki most született? Mert láttuk az ő csillagát, amikor feltűnt, és eljöttünk, hogy imádjuk őt." Az egyik templom tornyának a felújításánál a következő tábla figyelmeztette a járókelőket: „Vigyázat, a magasban dolgoznak!” Akik kitétték ezt a feliratot, talán nem is tudták, hogy a torony felújításon túl mekkora isteni igazságot hirdettek azzal a táblával.

Bizony az első karácsonykor is dolgoztak a magasban, hiszen különös csillag ragyogott akkor az égen, amely mutatta Jézus születésének a helyét. Mégis azt olvassuk a Bibliában, hogy csak a napkeleti bölcsek vették észre és követték Jézus csillagát. Vajon miért? A válasz egyszerű. Azért, mert csak a betlehemi bölcsek néztek fölfelé, csak őket érdekelte mit látnak az égen. A többi ember azonban mással volt elfoglalva. Augusztus császár talán csak a birodalmával volt elfoglalva, Heródes Jézus „eltávolításával” foglalkozott, az írástudók saját tudományukkal törődtek, a pásztorokat a nyájuk kötötte le.

Életünk, ünnepeink legnagyobb nyomorúsága, hogy elfelejtünk fölfelé nézni, megelégedünk Jézusról, Istenről. Hiszen manapság is olyan sok minden lefoglal minket.

Olyanok vagyunk, mint Augusztus császár, csak saját életünkkel, a mi kis birodalmunkkal foglalkozunk. A világ forgataga olyan, mint Heródes király, Jézust el akarja távolítani az életből, ünnepből. Bár jóllehet kell a világnak karácsonyfa, ajándék, csillogás, ünnepi étel, de Jézus nem kell.

Pedig karácsony Jézus születésének az ünnepe. A fölfelé nézés ünnepe, amikor földi rohanásunk, elfoglaltságunk közepette megállít az Isten, hogy egy pár napon át felemeljük lélekben tekintetünket. Istenre nézzünk, s túl lássunk gondon, bánaton, megpróbáltatáson, bizonytalanságon, s meglássuk az Ő igazi szeretetét.

Hiszen „úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” S ahol megtapasztalják Isten szeretetét, ott tudják igazán egymást szeretni az emberek. Ott tudnak örömet okozni, s egymást Isten ajándékának tekinteni. Isten arra tanít bennünket, hogy lássunk túl a földi ünneplésen, a földi karácsonyon, s keressük meg Jézust, mint a napkeleti bölcsek.

Ezen az ünnepen is, ha fölfelé nézünk, meglátjuk a betlehemi csillagot. Jóllehet, már nem az égen, hanem templomunkban hirdeti az örökmécses fénye: Itt lehet Jézussal találkozni. Adja Isten, hogy templomunkban sokan találkozzunk egymással és Jézussal!

Soós Tamás, plébános

Angyalok a fán

A Tenki Krónika előző számában megjelent felhívásunkra négyen hoztak be horgolt angyalkát a Községházára. Benda Lászlóné, Ivádi Józsefné, Kiskartali Kálmánné és Tóth Albinné egyaránt 2-2

angyalkával pályáztak. A színvonalas kézi alkotások közt nehéz volt választani. Hosszas mérlegelés után Kiskartali Kálmánné angyalkáját találtuk a legmunkásabbnak, de minden résztvevőt megillet a

köszönet és az elismerés. Az angyalkákat a községi karácsonyi ünnepségre feldíszített fán tekinthetik meg a tenkiek, s ugyanitt adja át Szopkó Tamás polgármester a horgoló asszonyoknak jutalmukat.

Aki elhozta Szárazbőre a magyar verbunkos zenét: Lavotta János

Fontos szerep jutott a magyar nyelv és érzés terjesztésében a XVIII. század végén az erdélyi s a pesti társulattal induló magyar nemzeti színjátszásnak. A pesti társulatot pár év alatt szétzüllesztette a hajléktalanság, kellő számú közönség és a hazai drámai termékek hiánya, meg a bécsi kormányzat egy beépített ügynökének a nyomorgó tagok közt vizályt keltő mesterkedése.

A felbomlott társulatok kisebb csoportokba verődve vándorszínészként vitték el a távoli országrészekbe a szép magyar beszédet, a műveltséget, és élesztették a hazafias érzületet. Ez utóbbi ébresztője volt a különböző népek dallamaiból és régi korok zenei emlékeiből *Bihari János* (1769-1827), *Csermák Antal* (1771-1822) és Lavotta János (1764-1820), akiknek muzsikájában művészivé ötvöződött verbunkos zene is. A verbunkos a XVIII-XIX. században keletkezett magyar népies műzene elnevezése a német *Werbung*=*toborzás* szóból ered, s ez a zene lett névadója a XVIII. század derekától szokásos táncos verbuválásnak. Erről a német nyelvből átvett szóról kapta nevét egy új tánc-stílusunk a verbunkos, amely férfitánc típus volt.

E három virtuóz hegedűs, zeneszerző közül Lavotta János közel két évig élt a Heves megyei Szárazbőn, ahol a Papszász család gyerekeinek volt a zenetanára. Nemes izsápfalvi Lavotta János 1764. július 25-én született a Pozsony megyei Pusztafödemesen. Édesapja, akit szintén Lavotta Jánosnak hívtak, jómódú földbirtokos volt, édesanyja Szveteny Klára. Apja az 1760-as években előbb Pozsonyban, majd 1783-tól Budán székelő helytartótanács titoknok. A fiú zenei indíttatást valószínűleg apjától kapta, aki elég jól hegedült. A gyermek Lavotta rendkívüli zene adottságait gróf Keglevich kanonok ismerte fel, akinek a komornyikja, Hosszú Ferenc maga is jó hegedűs hírében állt. Véletlenül tudta meg az apja, hogy a fia hegedűl.

A gyermekkor nem tartott sokáig, mivel az alig 9 éves gyermek édesanyja meghalt. Apja rövidesen újra nősült, s az előkelő családból származó Névény

Katalint vette el, viszont a gyermek János az új asszonnyal nehezen jött ki. Nem szeretett otthon lenni. Az iskoláit Nagyszombaton kezdte, itt 8 évig tanult, majd Pozsonyban végezte. Az első kompozícióit még Nagyszombaton írta *Rhetorica* címen.

A pozsonyi tanulmányok után Nagyszombaton kezdte a Jogi Akadémiát, de II. József, a kalapos király 1784-ben megszüntette a szerzetesi iskolát, s az akadémia Pozsonyba került. Életének első nagy konfliktusa ekkor érte, mert 1784 nyarán a nyári szünetben hazautazott a szülői házhoz, ahol összeszólalkozott a 20 éves ifjú a mostoha anyjával, sőt a konyhakéssel kis híján le is akarta szúrni. Az eldurvult vita oka az volt, hogy az öreg Lavottát a mostohaanyja a zene szeretete miatt állandóan a fiú ellen bujtogatta. Ezután elszökött otthonról, s két hétig a pozsonyi kaszárnyába besoroztatta magát katonának. Az apjának kapcsolatai révén sikerült leszereltetni a fiút, akit azonnal Bécsbe küldött, hogy a hegedűtanulást folytassa, valószínű zeneszerzést tanult. Egy év alatt olyan haladást ért el, hogy már Bécs legelőkelőbb köreiből játszott, ahol igen tisztelték. 1786-ban viszont otthagyta Bécset.

Az apja, a régi vágású magyar nemes azonban egészen másként vélekedett sikereiről. Leveleiben tudomására hozta fiának, hogy „...ha efajta komédiáskodásoddal továbbra is bémocskolni szándékozol nemesi származásodat, örökségedet tekintsd elve-

szettnek.” Ez kissé szeget ütött a fejébe, s ezután három hónapig az akkor még fennállt Pálos-rend vendége volt Sopronban, majd 1786 augusztusában Pestre ment, és beiratkozott a jogi fakultásra.

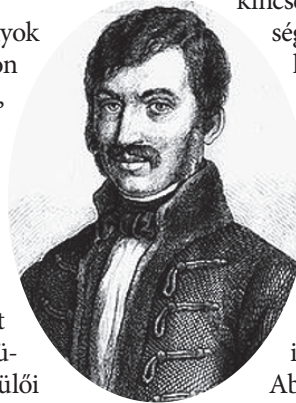
Már Pesten adott hangversenyein bemutatta néhány saját szerzeményét. Lavotta műveinek az eredetisége, s virtuóz előadásmódja felvillanyozta a közönséget. Egy alkalommal, még Sándor Lipót nádor is meghívta magához ebédre, ami rendkívüli megtiszteltetésnek számított.

Lavotta Jánosnak mindig kellett a pénz, és elköltötte volna még Dárius kincsét is, úgyhogy az apai örökségének hamarosan a nyakára hágott, s ezzel teljesen vagyton nélkül maradt. Ekkor 1791-ben beállt báró Orczy Lászlóhoz írnoknak. Jóformán semmit sem dolgozott, de Orczy nagyra volt a híres írnokával, hagyta muzsikálni, henyélni és lumpolni, akár Pesten, akár Kassán időztek is, mivel a báró egyben Abaúj megyének volt a főispánja.

Az ifjú Lavotta nemcsak a mulatozást szerette, hanem nagy Don Juan volt, előtte szoknyában járó emberfiának nem sok nyugta maradt. Orczyéknál örült szerelemre gyulladt a bárónő társalkodónője, egy Euphémia nevű francia hölgy iránt. Viszont a francia hölgynek egy Zgurits nevű írnok is udvarolt, és a józan Euphémia érdeklődésével jobban kitüntette a másik írnokot, mint a hóbortos művészt. Riválisa udvarlásának egy alkalommal tokaji aszával kissé feltöltött állapotában Lavotta úgy kívánt véget vetni, hogy Orczy báró drága cremonai hegedűjét darabokra törte felindult állapotában Zgurits fején. Végül a sorozatos botrányok miatt Lavotta 1793-ban kénytelen volt az Orczy-házat elhagyni.

(Lavotta János életútját következő számunkban folytatjuk)

■ Dr. Csiffáry Gergely
a történelemtudományok kandidátusa

Az 1943. január 12-én kezdődő urivi áttörést a magyar történelem második Mohácsaként is emlegetik, hisz alig volt család, aki ne gyászolt volna a második világháború tragikus ütközete után. A magyar hadsereg 100-120 ezer embert veszítve tudott csak visszavonulni, s csupán 60 ezer katona tért haza.

Az urivi offenzíva hajnalban, mínusz 42 fokos hidegben indult. Az oroszok az arcvonaltól északi részén, az urivi hídfőállásból törtek ki. A magyarok az iszonyatos hidegben, megfelelő ruházat és elegendő hadianyag nélkül napokon át hihetetlen hősiességgel védekeztek a téli felszereléssel, amerikai élelmiszerekkel és fegyverekkel bőségesen ellátott szovjetekkel szemben.

A 2. hadsereg hiába kért a németektől segítséget. A Dél Hadseregcsoport vezetése megtiltotta a német tartalékok bevetését, a magyarokat azonban az „utolsó emberig” való kitartásra utasították. A sokszoros túlerőben levő szovjetek január 15-re feldarabolták az arcvonalt, számos alakulatot teljesen bekerítettek. Ráadásul több helyen éppen ekkor kezdődött a csapatok felváltása, s így az offenzíva a lehető legsebezhetőbb állapotban érte a magyar csapatokat. A felváltó alakulatok nagy része fegyvertelenül érkezett, s így szembesültek a frontvonalból visszavonuló bajtársaikkal elkeseredett hátrálásával. Az utolsó pillanatban végül bevetett német tartalékok már nem tudtak érdemben változtatni a helyzeten.

A második magyar Mohács: az urivi áttörés

Tenk világháborús halottai

*Csontos János
Domán István
Hajnal József
Kalóczkai Kálmán
Komlósi Kálmán
Koncsik Lajos
Kovács László
Kovács Pál
Kozik Sándor
Liplinczky Sándor
Majoros József
Nagy László
Nagy Péter
Nováki István
Rédei Benjámín
Slakta József
Szabó István
Szalmási Kálmán
Török Ferenc
Varga József
Vass József
Vass Márton
Vígh Sándor
Vígh Sándor
Vízkeleti Lajos*

Az oroszok mélyen benyomulva a frontvonal mögé, szabályosan vadásztak az egymástól és feletteseiktől is elszigetelt, halálra rémült honvéd alakulatokra. Január 17-től már csak fejvesztett menekülés volt tapasztalható, melynek során tízezrek vándoroltak a végtelen hómezőkre nyugat felé. Rengetegen megfagytak, vagy éhen veszttek.

A rettenetes megpróbáltatások után hazaérkező alig hatvanezer magyar honvédet a háború után hatalomra kerülő kommunista rezsim „a fasiszták oldalán, a Szovjetunió ellen harcoló” katonákként megbélyegezte, sokaknak egy életen át titkolniuk kellett, hogy harcoltak és helytálltak a Don-kanyarban. ■

Programok az ünnepi időszakban

Az ünnepi hangulathoz méltó rendezvényekre kerül sor a karácsonyi, újévi időszakban. December 22-én, vasárnap 16 órától kezdődik a Karácsonyi Hangverseny a templomban. A megkezdését is tartogató műsort követően a Faluházban várjuk a tenkieket.

Január 4-én, szombaton 16 órakor az Újévet köszöntő „Táncvarázs 2014,” Bárány Csilla és Ferencz Sándor zongorahangversenye hallható, majd a taktaharkányi Spry Dance Club táncsoport műsora és a hevesi Blaha Színház „Szerelem kell, és kész!” című elő-

adásának legszebb dalai csendülnek fel. A nagy érdeklődésre tekintettel a rendezvény helyszíne az átányi Dr. Fél Edit Községi Tér Színházterme lesz. A közönség helyszínre szállítása autóval és kisbuszokkal történik a későbbiekben meghirdetett módon és időben. ■

Aranylakodalmak

2013. IV. negyedévében nem volt házasságkötés, de ebben az időszakban két családban is jeles eseményt ünnepeltek.

1963. október 26-án kötött házasságot Bezzeg Sándor és Bezzeg Sándorné Bencsik Anna, illetve ugyan ezen a napon, 1963. október 26-án kötött házasságot Veres József és Veres Józsefné Szabad Ilona.

Jó egészséget és hosszú, békességben együtt töltött éveket kívánunk az aranylakodalmukat ünneplő házaspároknak! ■

Anyakönyvi hírek

Születés:

Vadnai Adél

(szül.: 2013.11. 9., an.: Bakos Bernadett)

Ürmös Erzsébet Amira

(szül.: 2013.11.19., an.: Illés Tünde Ilona)

Pap Márton

(szül.: 2013.12. 7., an.: Vas Györgyi)

Halálozás:

Tóth Lajosné

(szül. név: Mónusz Julianna, 1931-2013)

Borsodi Józsefné

(szül. név: Szécsi Julianna, 1921-2013)

Zsák Nándor (1956-2013)

Kilencven éves lett Ferencz Mihályné

Kedves eseményre gyűltek össze Ferencz Mihályné otthonában a család tagjai. A 90. születésnapját ünneplő Marika néni ez alkalomból meglátogatta az önkormányzat képviselőjében Dányiné Szórád Ibolya jegyző és Szopkó Tamás polgármester is, akik a jókívánások, ajándékosár és virágcsokor mellett átadták Orbán Viktor miniszterelnök üdvözlését és az általa aláírt emléklapot. Isten éltesse még sokáig Marika néni! ■

Vérvétel az orvosi rendelőben

Ismét egy új szolgáltatással bővült településünk. Az egészségi állapotuk miatt havi rendszerességgel vérvételre szorulóknak nem kell már Hevesre beutazniuk. A házi orvosi rendelőben egyeztetett időpontban,

helyben, az orvosi rendelőben kerül sor a vérvételre.

Egyéb esetben, laborvizsgálat céljára történő vérvételre is lehet lehetőség, de előzetes bejelentkezés és időpont egyeztetés szükséges! ■

Száz éve tört ki az első világháború!

Jövőre emlékezünk az első világháború kitörésének 100. évfordulójára. Az országos ünnepsorozathoz kapcsolódva a Tenki Krónika is szeretne emlékezni a világegésben életüket vesztett katonákra.

Kérjük azokat a tenkieket, akik otthonaikban, családtagjaik körében őrznek első világháborús képeslapokat, katonai fotókat, leveleket, egyéb emléktárgyakat, jutassák el ezeket a Községházára, ahol digitalizálják a dokumentumokat. A beérkezett anyagokat történetükkel együtt közreadjuk a Tenki Krónika 2014. évi második számában. ■

Tenki Krónika

Tenk község önkormányzatának lapja

Szerkesztőség címe: Tenk – Községháza

Honlap: www.tenki.hu • Felelős szerkesztő: Szuromi Rita

Nyomdai munkák: Tom-Pack Design Kft. Tenk

